

Handläggare
Larsson Sten

Datum
2018-10-30

Diarienummer
IFN-2018-0195

Idrotts- och fritidsnämnden

Principer vid beställning av konstgräsplaner

Förslag till beslut

Idrotts- och fritidsnämnden föreslås besluta

att fastställa principer för åtgärder vid anläggningar, som framgår av ärendet

att fastställa principer för kravställande vid upphandling av konstgräs, som framgår av ärendet

Sammanfattning

Konstgräsplaner för fotboll och annan idrott leder till ökad anläggningstillgång för idrotten och ytterst till ökad fysisk aktivitet med positiva hälsoeffekter som motverkar riskerna med en stillasittande livsstil. Emellertid innebär konstgräsplaner även en risk för miljön genom läckage av mikroplaster till naturen. För att motverka konstgräsets miljöpåverkan ska idrotts och fritidsnämndens beställningar av anpassning av befintliga konstgräsplaner samt nyanläggning av konstgräsplaner alltid följa *principer för åtgärder vid anläggningar* och *principer för kravställande vid upphandling av konstgräs* som framgår av ärendet.

Ärendet

Konstgräsplaner har inneburit en stor förändring för främst fotboll, men även för amerikansk fotboll och inte minst för spontan idrott. Möjligheten till spel med bibehållen kvalitet på underlaget ger upp 10 gånger fler nyttjandetimmar för organiserad och bokad verksamhet och därtill kommer spontan idrott och lek. Byte av ytskikt på befintliga ytor från naturgräs eller grus till konstgräs ger mer fysisk aktivitet, som är så viktigt när det krävs planerade insatser för att motverka det ökande problemet som kommer till följd av att barn och ungdomar rör sig för lite.

Men det finns också problem med konstgräsplaner. Tekniken som idag används med plast- eller gummigranulat som ifyllnadsmaterial för att uppnå rätt spelegenskaper kan medföra läckage av mikroplaster till naturen. På nationell nivå, under ledning av naturvårdsverket, Sveriges fritids- och kulturcheffsförening och i samverkan med flera svenska kommuner (däribland Uppsala), Svenska fotbollförbundet m.fl. ("Beställargruppen konstgräs") pågår ett arbete för att minska miljö- och hälsopåverkan från konstgräsplaner.

Beställargruppen tar bl.a. fram råd om anläggning, underhåll och skötsel av konstgräsplaner för att undvika läckage av granulat samt genom att utveckla upphandlingsförfarandet av konstgräs få fram ifyllnadsmaterial som har god spelkvalitet och som inte skadar miljön.

Mot bakgrund av beställargruppens råd har förvaltningen tagit fram följande principer som ska gälla vid befintliga och vid nyanläggning av konstgräsplaner

Principer för åtgärder vid anläggningar

- Fällor i brunnar runt konstgräsplaner som fångar upp granulat. Klart 2019.
- Avborstningsstationer vid utgångar från planer. Klart 2019.
- Informationsskyltar om granulat vid alla konstgräsplaner och information till föreningar. Klart 2019.
- Asfaltering runt konstgräsplaner för snöuppläggning. Underlättar återföring av granulat till planen. Sker stegvis från 2019
- Testplan med granulatfri matta; 7- spelsplan vid Tiundaskolan

Principer för kravställande vid upphandling av konstgräs

När nämnden beställer konstgräsmattor vid nybyggnation eller vid utbyte på befintliga planer ska beställningen alltid innehålla följande kravspecifikation:

Bra materialval. Val av underlag/granulat bör beaktas och värderas ur följande aspekter:

- Behovsuppfyllnad avseende spelaregenskaper, säkerhet, bredd/elit etc
- Livscykelkostnad avseende inköp, drift, sluthantering och maskiner för skötsel
- Miljö- och hälsoaspekter (hållbarhet) avseende ingående ämnen och material samt planens placering och närmiljöns känslighet.

Granulatfritt konstgräs alternativt nedbrytningsbart ifyllnadsmaterial och även genomgående förnybart material, ska alltid efterfrågas vid upphandling.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för åtgärder som är tidsplanerade inryms i nämndens budget. Övriga kostnader för åtgärder som beskrivs är prioriterade och planeras in i kommande budgetar. Ekonomiska konsekvenser av nämndens principer för kravställning vid upphandling beskrivs i kommande beställningar av anläggningsprojekt.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Mats Norrbom
Stadsbyggnadsdirektör